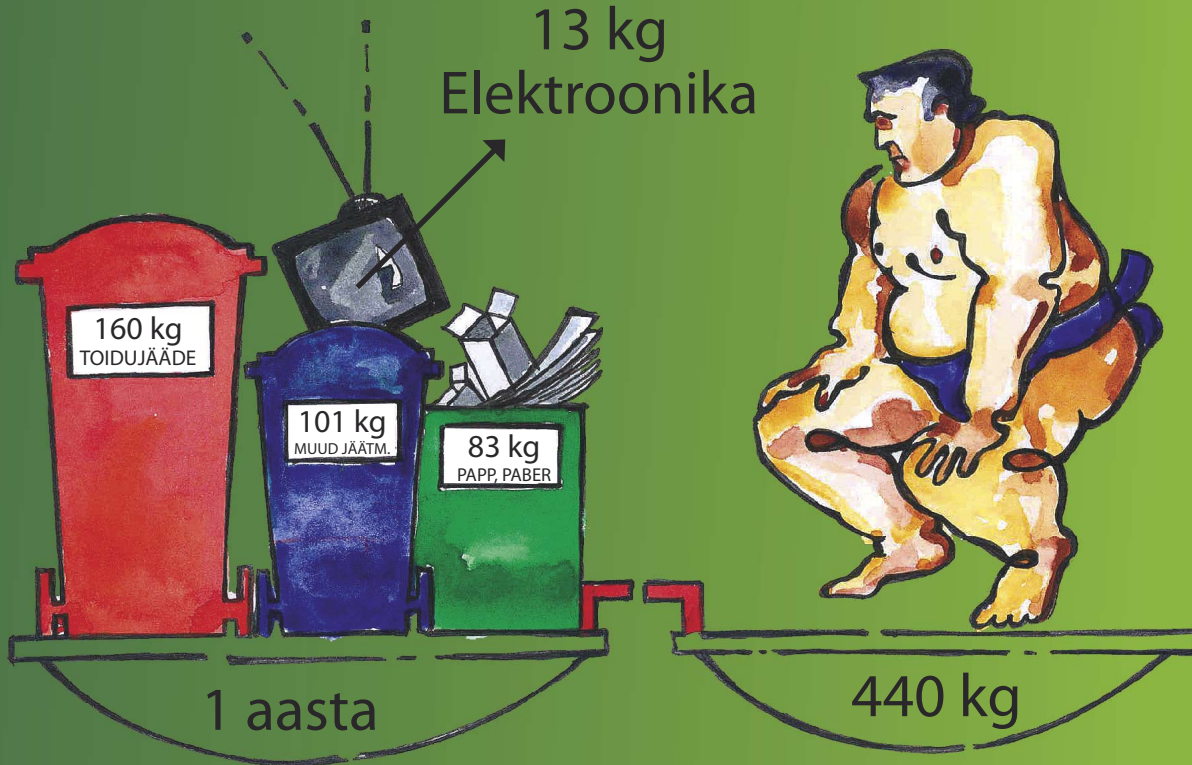

KAS PRÜGIMÄEL OLED KÄINUD ?

KAS PRÜGIMÄEL OLED KÄINUD?

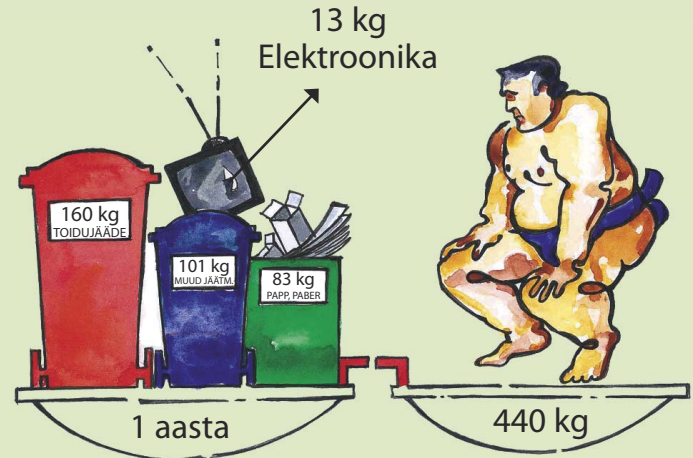
Eestis tekib aastas umbes pool miljonit tonni olmejäätmeid, millest vaid 70 % jõuab prügilasse. Euroopa keskkonnaagentuuri ülevaatest selgub, et näiteks Hollandis, Taanis ja Rootsis jõuab prügilatesse alla 20%, mõnes riigis isegi alla 10% jäätmeid.

KUI PALJU ÜKS EESTI INIMENE VÄÄRTUSLIKKE RESSURSE PRÜGILASSE SAADAB ?

Jäätmeteke inimese kohta aastas: 440 kg, sellest 160 kg on toidujäätmed (biolagunevad); 83 kg paber ja papp ning paberpakend; 13 kg elektroonika ja ohtlikud jäätmed; 101 kg muud jäätmed;

2007.a. lõpus läks 440 kg prügist prügilasse 300 kg, vaid 140 kg suunati taaskasutusse.

Näiteks ladestatakse meil prügilatesse 70 000 tonni vanapaberit –pappi (1300 raudteevagunitäit!). Iga tonn töödeldud paberit säästaks Eesti metsades 17 puud, 3000–4000 kWh elektrienergiat (keskmise eramu aastane energiatarve), 30 m³ vett ja õhku jääks paiskamata 27 kg heitmeid (ehk prügilase biolagunemisel tekkivat metaani, mis on kasvuhoonegaasina 23 korda negatiivsema mõjuga kui CO₂).

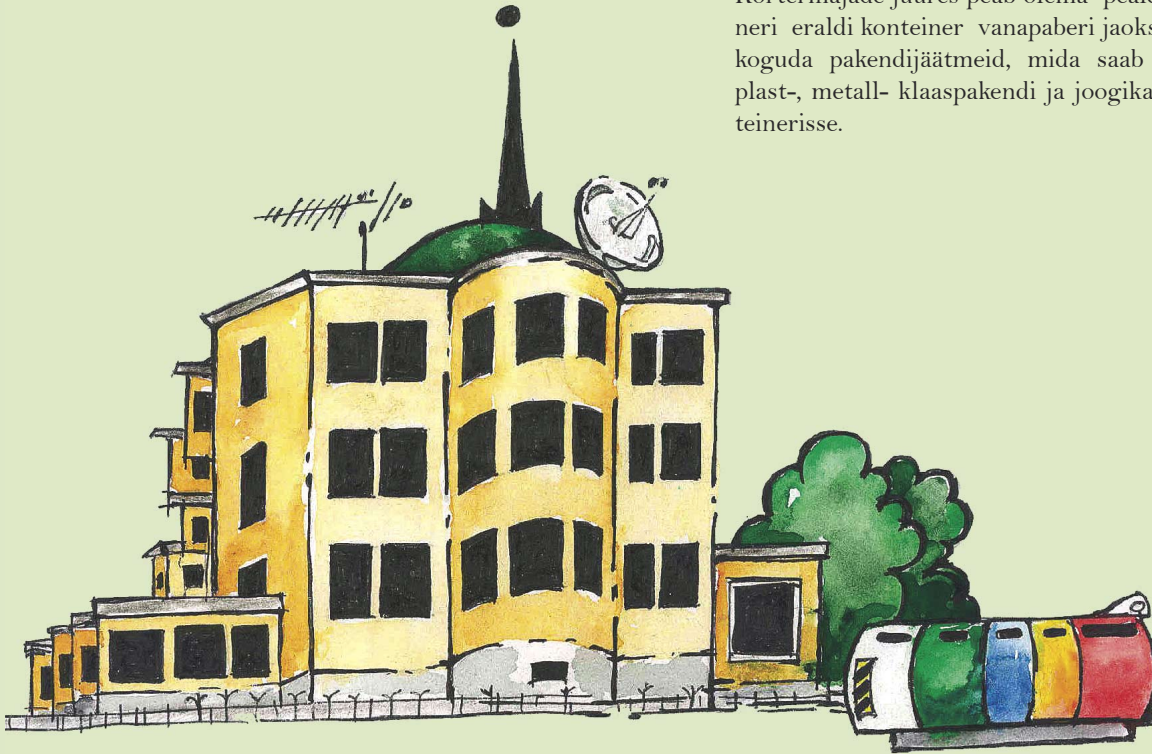
Seepärast tuleb suunata vaid need jäätmed, mida ei ole võimalik mingil viisil taaskasutada.

Küsige oma linna/vallavalitsusest jäätmehoolduseeskirja. Selles peab olema kirjas:

1. Milliseid jäätmeid tuleb koguda liigiti?
2. Millal mingi nõue jõustub?
3. Kuhu pannakse liigiti kogutud jäätmed?
4. Kas ja millised on jäätmevaldaja (prügitekitaja) kohustused?

PRÜGI SORTERIMINE KORTERMAJAS

Kortermajade juures peab olema peale olmejäätmete konteineri eraldi konteiner vanapaberi jaoks. Inimestel tuleb eraldi koguda pakendijäätmeid, mida saab tasuta viia lähimasse plast-, metall- klaaspakendi ja joogikartongi kogumise konteinerisse.

PAKENDIKONTEINERISSE PANE

- puhtaks pestud kartongist joogi- ja jogurtipakendid;
- õli-, ketšupi ja pesuvahendite pudelid
- toidukile, pakkekile, kilekotid
- klaasist, plastist ja metallist pudelid-purgid
- pudelikorgid, purgikaaned
- vahtplastist toidualused
- plastnõud ja karbid
- fooliumpakend
- konservikarbid
- kodukeemia plastpudelid (mitteohtlikud ja kuivad)

EI TOHI PANNA

- ohtlike ainete pakendeid
- plastist mänguasju, kummitooteid
- akna- ja lehtklaasi
- toiduga määratud või pooleldi täidetud kartongpakendeid

NB ! Prügi sortimisel arvesta mõistlikkuse printsiipi: kui pakendit pole võimalik ilma pesuvahendi ja kuuma veeta puhtaks pesta, siis pane see olmeprügi hulka

VANAPABERI KONTEINERISSE PANE

- ajalehed ja ajakirjad
- vihikud, kaustikud
- trükitud ja puhas kirja- ja joonituspaber
- ümbrikud, kaaneta raamatud ja reklaamid
- pappkastid ja karbid, paberkotid jm puhtad paberpakendid, kartong ja pruuni paberit

EI TOHI PANNA

- märga ja määratud paberit ega pappi
- kiletatud ja vahatatud paberit ja pappi nagu kingituspakipaberid; foolium- ja kopeerpabereid
- võipabereid ja ehituspabereid
- tootepakendeid, nagu piimapakid, mahlapakid
- kasutatud majapidamispaperit;
- kasutatud pabernõusid; munaaluseid ja muid toiduainete pakendeid.

BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE KONTEINERISSE PANE

- puu- ja juurviljad, nende koored
- tahked toiduülejäägid - puuviljade, juurikate ja munade koored
- kondid ja kalaluud
- kohvi- ja teepuru
- majapidamispaper ja paberlinikud
- lillemuld ja taimejätmed
- keemiliselt töötlemata (immutamata, värvimata, lakkimata) puidu jätmed (laastud, saepuru)
- aiajätmed (lilled, oksad, puulehed, rohi.)
- kasutatud majapidamispaper

OLMEPRÜGI KONTEINERISSE PANE (kõik, mis eelnevatest üle jääb)

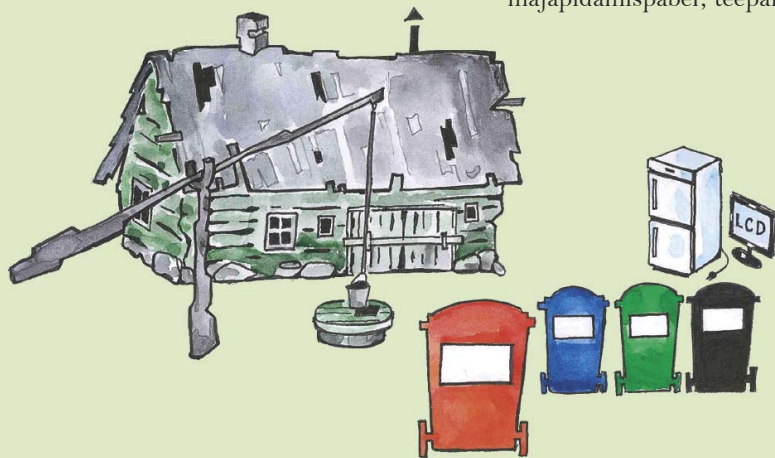
- klaasikillud
- vanad riided ja jalanõud
- hõõgniidiga elektripirnid
- mähkmed
- kassiliiv
- katkised nõud
- jahtunud tuhk, tolmuimeja tolmu, suitsukonid
- pastakad, viltpliiatsid
- remonditarbed väikese koguses (pintslid, tühjad värvipurgid või kuivanud värviga värvipurgid värvirullid, kipsplaadi tükid.)

PRÜGI SORTIMINE ERAMAJAS

Eramuomanikel pole vaja tellida oma õuele prügifirma pakutud konteinereid, ent tuleks täpselt järele uurida, mille eraldi sortimist kellegi koduvald (linn) ootab.

Vanapaberi peavad muudest jäätmetest eraldi sortima kõik elanikud. Selle võib viia tasuta avalikku konteinerisse või tellida oma maja juurde vastav konteiner. Peale paberi tuleb eramuomanikel eraldi koguda veel ohtlikud jäätmed. Selleks vaata www.eto.ee ja www.pakendiringlus.ee järele, kus asuvad Selle lähimad kogumiskonteinerid. Jäätmekäitlejad pakuvad mitmel pool Eestis eramajaomanikele lihtsat võimalust pakendijäätmeid ja vanapaberit tasuta ja kodust lahkumata ära anda, kasutades pakendijäätmete koti teenust.

KORRALDA KODUNE PRÜGI KOGUMINE

Prügi sortimiseks pole vaja mitut eraldi kasti. Piisab, kui soetat endale näiteks äravõetavate lahtritega prügikasti ja seda korralikult puhastad.

- Suurem lahter on segaolmejäätmetele, valdav osa prügi lähebki sinna.
- Pakendilahter. Siia kogud puhtaks loputatud ja kokku surutud pakendid: tetrapakid, klaaspudelid, plastkarbid jms - ehk pakendid, mis tuleb toimetada taaskasutus organisatsiooni konteinerisse.
- Kõogijäätmete lahter, kuhu panna toidujäätmed, kasutatud majapidamispaper, teepakid, kohvipuru, närtsinud lilled.

OHTLIKUD JÄÄTMED

Akud, patareid, õlid, õlifiltrid, ravimid, päevavalguslambid, värvid, lahustid, keemiaga määratud kaltsud võib viia Lukoili bensiinjaaamades olevatesse ohtlike jäätmete kogumispunktidesse iga päev kella 8-20. Jäätmete äraandmiseks tuleb pöörduda tankla töötaja poole, kes avab ja sulgeb konteineri.

Ohtlikke jäätmeid saavad elanikud tasuta ära anda jäätmejaamades ja ohtlike jäätmete kogumispunktid.

Jäätmejaamad võtavad elanikelt tasuta vastu :

- töötlemata puitu
- vanametalli
- plasti
- suuremõtmelisi ehitusjäätmeid (kivid, betoon)
- paberit pappi
- kasutuskõlblikku vanamööblit
- autorehve (kuni 8 rehvi korraga)
- elektri ja elektroonikajäätmeid (külmikud, telerid)
- pakendid
- lehtklaasi
- koduseid ohtlikke jäätmeid

Tagastatavad külmikud peavad olema komplektsed.

Mittekomplektseid külmikuid võetakse vastu ainult tasu eest-150 krooni tükk.

KUI KAUA JÄÄTMED HINNANGULISELT PRÜGILAS LAGUNEVAD?

Paber	2,5 kuud
Apelsinikoor	6 kuud
Kartongist piimapakk	5 aastat
Sigaretikoni	10-12 aastat
Plastkott	10-20 aastat
Plastpudel	50-80 aastat
Ühekordne mähe	75 aastat
Konservikarp	100 aastat
Õllepurk	200-500 aastat
Isolatsioonimaterjal Styrofarm	ilmselt mitte kunagi

KESKKONNAMINISTEERIUMI PÄRNUMAA KESKKONNATEENISTUS

Roheline 64
80010 Pärnu

Telefon: 447 7388

Faks: 44 7 7399

e-post: kkt@parnu.envir.ee

www.envir.ee/parnumaa/

Trükist rahastas

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus

Pildid: Rein Kütt